

Informatiebrief switch-onderzoek:

“Het verband tussen leerkracht-leerling relatie en het werkgeheugen van leerlingen”

Beste ouders,

De onderzoekseenheid Gezins- en Orthopedagogiek van KU Leuven verricht onderzoek naar het verband tussen de werkrelatie van leerkrachten met hun leerlingen en de ontwikkeling van het werkgeheugen. Het project zal hierbij de rol van bepaalde kenmerken van de leerkracht (bv. leeftijd, aantal jaar ervaring als leerkracht) en bepaalde kenmerken van het kind (bv. leeftijd, ASS-symptomatologie) bestuderen. We maken gebruik van [een corona-proof afstandsonderzoek](#) waarbij de onderzoekers niet op school komen.

Het werkgeheugen: wat, hoe en waarom?

Wat is het werkgeheugen en hoe werkt dit?

In het werkgeheugen wordt informatie tijdelijk vastgehouden en verwerkt. Een voorbeeld hiervan is het onthouden van een telefoonnummer door dit in uw hoofd steeds opnieuw te herhalen wanneer u tegelijk probeert te bedenken waar uw gsm ligt.

Waarom is dit zo belangrijk bij kinderen?

Het werkgeheugen is van groot belang voor schoolse prestaties. Een kind doet bijvoorbeeld beroep op zijn werkgeheugen wanneer hij rekenoefeningen uitvoert en de tussenoplossingen dient te onthouden. Ook in het volwassen leven is het werkgeheugen van essentieel belang, bijvoorbeeld bij het uitvoeren van een job. [Het werkgeheugen is dus belangrijk zowel in de klas als daarbuiten.](#)

Wat heeft de leerkracht van jouw kind met dat werkgeheugen te maken?

Onderzoek heeft aangetoond dat een [positieve werkrelatie tussen leerkracht en leerlingen kan leiden tot betere schoolse prestaties](#). Als de kwaliteit van deze relatie hoog is, is het kind namelijk zelfverzekerder in het stellen van vragen en is het niet bang om fouten te maken. Hierdoor zoekt het kind meer uitdagende opdrachten en situaties op waardoor hij meer kan leren en groeien. Daarnaast hebben ze in eerder onderzoek vastgesteld [dat de manier waarop leerkrachten instructie en ondersteuning geven aan hun leerlingen het werkgeheugen van de leerling positief kan beïnvloeden](#). Een voorbeeld van een instructie- en ondersteuningsvorm is gevoelig zijn voor de signalen van de leerling en hierop adequaat reageren door een kind te troosten wanneer het verdrietig is of te bevragen wat er precies gebeurde wanneer een kind boos is.

Wat willen we nu met te weten komen?

Het bewijs voor de invloed van de relatie tussen leerkracht en leerling op de prestaties van het werkgeheugen van de leerlingen is echter nog beperkt. We hebben vooral nog te weinig zicht op de specifieke eigenschappen van zowel het kind als de leerkracht die een impact hebben op dit verband.

We willen in deze studie daarom nagaan welke kinderen [moeilijkheden ondervinden bij het opbouwen van een goede leerkracht-leerling relatie](#). Daarbij willen we specifiek de vergelijking maken tussen leerlingen met en zonder een autismespectrumstoornis.

Verder onderzoeken we [welke factoren de relatie tussen de leerkracht en leerling kunnen bevorderen](#) en wat de specifieke aandachtspunten hierbij zijn voor leerlingen met een autismespectrumstoornis. Tenslotte willen we in deze studie nagaan wat de [invloed van deze leerkracht-leerling relatie is op het werkgeheugen bij kinderen](#) met en zonder een autismespectrumstoornis.

Wie kan ons helpen met dit onderzoek?

Wij zijn op zoek naar [kinderen met en zonder een autismespectrumstoornis in het 1^e tot en met het 6^e leerjaar van het regulier onderwijs](#) die niet eerder hebben deelgenomen aan een programma dat gericht was op het verbeteren van het werkgeheugen. Kinderen met een autismespectrumstoornis kunnen enkel deelnemen indien zij hiervoor geen medicatie nemen (bv. Rilatine®, Medikinet®, Equasym®, Concerta®). Daarnaast vragen wij in dit onderzoek ook uw medewerking, als ouder, om enkele vragenlijsten in te vullen.

Wat wordt er in van jou verwacht?

Voor dit onderzoek vragen we leerkrachten, kinderen en hun ouders om verschillende vragenlijsten in te vullen aan het begin van het schooljaar, twee keer tijdens het schooljaar, en opnieuw aan het einde van het schooljaar. Hieronder wordt ingegaan op het verloop van dit onderzoek.

Vooraf (nu)

- Naast deze informatiebrief hebt u eveneens een strip ontvangen om uw kind te informeren. Aan het eind van deze informatiebrief vindt u een link naar een digitaal toestemmingsformulier. U kunt via dit formulier laten weten dat u [bereid bent deel te nemen](#) aan het onderzoek.
- Nadat u het toestemmingsformulier hebt ingevuld, bezorgen we u de informatiebrief voor de [leerkracht](#). U kan deze dan vervolgens aan de leerkracht van uw kind bezorgen (via mail of het leerlingenplatform van de school van uw kind). Op deze brief vindt de leerkracht eveneens een link naar een toestemmingsformulier waarin hij/zij kan [aangeven te willen deelnemen](#).

Tijdens de eerste ronde van gegevensverzameling

- De onderzoeker licht nogmaals het doel en de verdere werking van dit onderzoek toe. U krijgt vervolgens een link naar [enkele online vragenlijsten](#) om in te vullen. Deze vragenlijsten peilen naar, bijvoorbeeld, uw beoordeling van de kwaliteit van de relatie met uw kind. Dit neemt ongeveer 45 minuten van uw tijd in beslag.
- We plannen een [skypesessie tussen de onderzoeker en uw kind](#) en u ontvangt hiervoor een Skype-weblink. Het kan nodig zijn om uw kind te helpen met het opstarten van deze sessie. Het zal voor deze sessie noodzakelijk zijn om uw kind in een rustige ruimte te laten plaatsnemen waar hij of zij niet gestoord wordt. U dient niet aanwezig te blijven tijdens deze sessie. De onderzoeker zal tijdens deze sessie enkele online werkgeheugentaken afnemen bij uw kind. Dit duurt ongeveer 30 minuten. Daarnaast bezorgt de onderzoeker uw kind een link naar een vragenlijst over zijn/haar beoordeling van de kwaliteit van de relatie met zijn/haar leerkracht. Voor leerlingen tot het derde leerjaar is hulp van de onderzoeker nodig om de instructies voor te lezen of de verschillende vragen te verduidelijken, zodat de leerling deze zeker begrijpt. De onderzoeker zal uw kind hierbij helpen tijdens de skypesessie. Dit duurt ongeveer 30 minuten.
- Ook [de leerkracht van uw kind ontvangt enkele vragenlijsten](#) over, bijvoorbeeld, de werkrelatie met uw kind.

Tijdens de tweede, derde, en vierde ronde van gegevensverzameling

- Tijdens de volgende rondes van gegevensverzameling ontvangen zowel de leerkracht, het kind als de ouder [opnieuw een link naar een beperkte deel van de eerder afgenomen online vragenlijsten](#).
- De leerling legt ook de [werkgeheugentaken via de skypesessie telkens opnieuw af](#). Het doel van deze herhaling is om de evolutie tijdens het onderzoek in kaart te kunnen brengen.

Op het einde van het onderzoek

Indien er na de deelname nog [vragen of opmerkingen](#) zouden rijzen, staat het de deelnemers volledig vrij om contact op te nemen met de onderzoeker (Simona Sankalaite contactgegevens onderaan de brief). Wanneer de resultaten van het onderzoek beschikbaar zijn, zullen de algemene studieresultaten worden teruggekoppeld aan de deelnemers.

Wat gebeurt er met de verzamelde informatie?

De persoonsgegevens uit de vragenlijsten worden **gepseudonimiseerd**. Dit wil zeggen dat de deelnemers een code krijgen en de persoonsgegevens van de deelnemers niet meer rechtstreeks gelinkt kunnen worden aan de scoring van de vragenlijsten en taakjes. Tijdens de Skype-sessie voorzien we enkel begeleiding voor de leerling. Er worden dus geen video-opnames of observaties gemaakt tijdens het uitvoeren van de taken. Nadat alle kinderen getest zijn worden alle resultaten samengevat, waarna conclusies kunnen worden getrokken over de verschillende factoren die van invloed zijn op de werkrelatie tussen leerkracht en leerling en de invloed op het werkgeheugen.

Goed om te weten

Deelnemers nemen te allen tijde vrijwillig deel aan het onderzoek, en kunnen bijgevolg te allen tijde hun deelname zonder problemen stopzetten. Leerkrachten kunnen deelnemen aan een loterij en krijgen bij een kans van één op acht een cadeaubon ter waarde van € 15 na deelname. **Leerlingen krijgen dezelfde kans om na deelname een cadeaubon ter waarde van €10 te ontvangen.**

Wilt u deelnemen?

Indien u wil meewerken aan het onderzoek, komt u via deze link terecht op het toestemmingsformulier waarin u uw bereidheid tot deelname en deze van uw kind kan bevestigen: https://kuleuven.eu.qualtrics.com/jfe/form/SV_9t5WPwZQN9XD99b.

Interesse, vragen en/of meer informatie?

Indien u nog vragen heeft, aarzel dan niet om contact op te nemen.

Contactpersoon – Simona Sankalaite:
E-mail: simona.sankalait@kuleuven.be
Telefoon: +32 (0) 16 32 06 47

Met vriendelijke groeten,
Simona Sankalaité,
Jolien Dewandeleer,
Prof. Dr. Dieter Baeyens